

zadarnic să dai un sens alegoric unui spectacol”, spunea el, „deoarece în acest caz ai avea de-a face cu o fabulă. Or, fabula nu conține adevărul viu, nici ca enunț, nici ca fantasmă. Ai de-a face doar cu demonstrația impecabilă a unui adevăr de necontestat”. Demonstrația impecabilă, logică și clară este trăsătura caracteristică a acestui spectacol, care-l slujește pe Pirandello în *litera*, nu în *spiritul* lui. Teatrul viu se află în altă parte, anume în zona care separă posibilul de probabil.

Teatrul „Bulandra” – Șase personaje în căutarea unui autor de Luigi Pirandello. Regia și decorul: Liviu Ciulei. Costume: Smaranda Brănescu. Distribuția: Victor Rebengiuc, Maia Morgenstern, Ion Caramitru, Camelia Maxim, Dan Aștilean, Dana Dogaru, Mirela Gorea, Anca Androne, Anca Sigartău, Marius Capotă, Valentin Popescu, Mihai Bisericanu, Julieta Strâmbeanu Weigel, Teodor Danetti, Marius Chivu, Tudor Aaron Istodor. Data reprezentației: 2 aprilie 2005.

Cristina MODREANU

„Don Quijote” – pericolul rețetei

Florile care cresc în pustiu sunt un miracol prin simpla lor existență, e greu să le judeci, să le descoperi imperfecțiuni, chiar acolo unde ele există. Așa se întâmplă cu cel mai recent spectacol al Teatrului Național din București, teatru ce traversează o perioadă de mare secetă, în așteptarea unei noi conduceri.

Premiera cu **Don Quijote** de Cervantes, realizată în colaborare cu Institutul Cervantes la București, în anul centenarului celebrului scriitor, este un eveniment cultural. Nimic mai inspirat decât ideea de a încredința aducerea în scenă a celui mai cunoscut personaj literar al lumii unui artist neconvențional, el însuși un luptător cu morile de vânt estetice, cum este Dan Puric. Încredințându-i această sarcină, Ioana Zlotescu, directoarea Institutului Cervantes, face o declarație de aderare la un tip de teatru cultivat cu consecvență, mult timp la marginea câmpului artistic „oficial” de la noi, de un actor-regizor-coregraf căruia nu i s-a putut încă lipi – din păcate sau din fericire – nici o etichetă.

Din păcate, fiindcă întârzierea unei recunoașteri teoretice a contribuției unui artist, care și-a cucerit o incontestabilă popularitate, poate provoca distrugerea unui echilibru creativ și așa atins cu greu. Din fericire, pentru că în lipsa unei identificări, a unei cuantificări și clasificări, valoarea rămâne într-o stare de continuă perfecționare, într-o benefică, permanentă, căutare.

Cu fenomenul Dan Puric, fiindcă e vorba aici de un fenomen, ambele variante sunt valabile. Artistul continuă să caute, dar pare să se fi împiedicat în propria rețetă, care funcționează, dar nu mai surprinde ca altădată. Înlocuirea echipei cu care a lucrat până acum la spectacolele *Made in România*, *Costumele*, *Hic sunt leones*, alcătuită din tineri actori ce atinseseră un nivel de performanță greu de egalat, se vede în *Don Quijote*, și nu într-un fel care să avantajeze spectacolul. Deși tinerii actori în devenire antrenați de Puric timp de câteva luni și-au însușit bună parte din „trucurile” pantomimei, folosite apoi de regizor în construirea de imagini pline de sens, lipsa lor de coordonare și de condiție fizică, necesare pentru

Dan PURIC și Constantin DINULESCU

ca efortul – ce-i drept, considerabil – să nu fie vizibil pentru spectator, nu pot fi ascunse.

Sunt memorabile doar scenele în care creatorul apare singur, un Don Quijote visând, luptându-se cu tot felul de fantasme, ca un adevărat samurai, sau zbătându-se în cămașa de forță în care a fost închis de cei ce nu-i înțeleg misiunea în lume, în fine crucificat, asemeni lui Christ, o comparație ce poate fi abia acum făcută, când ne-am eliberat și noi de viziuni impuse. Răzbate spre public textura gândului creatorului acestui spectacol, care a plecat, în interpretarea sa, de la noua traducere a cărții, semnată de Sorin Mărculescu, consfințită de finalul în care Don Quijote dispăre în podul scenei, ridicat pe o cruce, asemeni lui Iisus, după ce a trecut, asemeni Lui, prin suferințele provocate de neînțelegerea celor din jur. Dar restul spectacolului nu se ridică la înălțimea acestui final, inconsecvențele, neputințele unora dintre cei distribuiți și, mai ales, lipsa unei minime dramaturgii (nu a cuvântului, el nu a lipsit niciodată din spectacolele lui Dan Puric, ci a poveștii, fie ea și sub formă de nucleu), reducând din impactul spectacolului.

Am avut, urmărind spectacolul, senzația dureroasă că, din nou, i s-au dat artistului prea multe poveri de dus, chiar dacă el are acum posibilitatea de a alege, și m-am temut că fragilitatea lui, altfel o puternică sursă de expresivitate pe scenă, îl va îngenunchea de data asta. Tipul de spectacol inventat de Puric nu este valabil decât în echipă, și nu orice echipă, ci una care să funcționeze la unison, ca un mecanism perfect. Chiar dacă nu e vorba de un spectacol ratat, în adevăratul sens al cuvântului, cred că **Don Quijote** atrage atenția asupra nevoii de regândire a unei formule care, extrem de generoasă inițial, poate deveni, la un moment dat, din lipsa energiei care să o susțină, o fundătură artistică.